

Ćwiczenia 22 i 25 luty

Na następnych zajęciach będziemy robić:

– Zadania 4 i 5 o funkcjach Schura

– Dokończenie zadania o liczbach Fibonacciego

– **Zadanie:** Niech $Cl(n)$ będzie zbiorem funkcji wielomianowych na przestrzeni macierzy kwadratowych $n \times n$, które przyjmują te same wartości na macierzach podobnych (tzw. funkcje klas). Oznaczmy przez $Sym(x_1, x_2, \dots, x_n)$ zbiór wielomianów symetrycznych zmiennych x_1, x_2, \dots, x_n . Niech $D(x_1, x_2, \dots, x_n)$ oznacza macierz diagonalną o wyrazach x_1, x_2, \dots, x_n . Wykazać, że przekształcenie

$$Cl(n) \rightarrow Sym(x_1, x_2, \dots, x_n)$$

$$f \mapsto f(D(x_1, x_2, \dots, x_n))$$

jest izomorfizmem.

– Zadania ze zbioru Kostrikin: cz II, 3.2.2, 3.2.5, 3.2.7, 3.2.8, 3.2.10, 3.2.11 (w załączeniu poniżej)

– Ponadto zgodnie z zaleceniem Wykładowcy będziemy robić zadania:

21. Let V be a finite dimensional vector space over \mathbf{Q} and let $A: V \rightarrow V$ be a \mathbf{Q} -linear map such that $A^5 = \text{Id}$. Assume that if $v \in V$ is such that $Av = v$, then $v = 0$. Prove that $\dim V$ is divisible by 4.
22. Let V be a finite dimensional vector space over \mathbf{R} , and let $A: V \rightarrow V$ be an \mathbf{R} -linear map such that $A^2 = -\text{Id}$. Show that $\dim V$ is even, and that V is a direct sum of 2-dimensional A -invariant subspaces.

3.1.21. Niech operator liniowy w przestrzeni \mathbf{R}^3 będzie reprezentowany macierzą

$$\begin{bmatrix} 1 & -18 & 15 \\ -1 & -22 & 20 \\ 1 & -25 & 22 \end{bmatrix}$$

w bazie $((8, -6, 7), (-16, 7, -13), (9, -3, 7))$. Wyznaczyć jego macierz w bazie $((1, -2, 1), (3, -1, 2), (2, 1, 2))$.

3.1.22. Niech operator liniowy \mathcal{A}_0 w n -wymiarowej przestrzeni liniowej $V_{\mathbf{R}}$ prowadzi liniowo niezależne wektory a_1, \dots, a_n odpowiednio na wektory b_1, \dots, b_n . Wykazać istnienie takiej bazy $e = (e_1, \dots, e_n)$, w której macierz tego operatora jest równa BA^{-1} , gdzie kolumny macierzy A i B składają się odpowiednio, ze współrzędnych danych wektorów względem bazy e .

3.1.23. Znaleźć ogólną postać macierzy operatora liniowego \mathcal{A} względem bazy, której pierwszych k wektorów stanowią:

- wektory bazy jądra operatora \mathcal{A} ;
- wektory bazy obrazu operatora \mathcal{A} .

3.1.24. Wykazać, że jeśli $f(t) = f_1(t)f_2(t)$ jest rozkładem wielomianu f na czynniki względnie pierwsze i operator liniowy \mathcal{A} spełnia $f(\mathcal{A}) = 0$, to macierz operatora \mathcal{A} w pewnej bazie ma postać $\begin{bmatrix} A_1 & 0 \\ 0 & A_2 \end{bmatrix}$, gdzie $f_1(A_1) = f_2(A_2) = 0$.

3.2. Wektory własne, podprzestrzenie niezmiennicze, podprzestrzenie pierwiastkowe

3.2.1. Wyznaczyć wektory własne i wartości własne:

- operatora różniczkowania w przestrzeni $\mathbf{R}[x]_n$;
- operatora $X \mapsto X^t$ w przestrzeni $\mathbf{M}_n(\mathbf{R})$.

3.2.2. Wykazać, że w przestrzeni $\mathbf{R}[x]_n$ zbiorem wartości własnych operatora liniowego $f \mapsto f(ax + b)$, $a \neq 0, \pm 1$, jest $\{1, a, \dots, a^n\}$.

3.2.3. Udowodnić, że wektor własny operatora liniowego \mathcal{A} odpowiadający wartości własnej λ jest wektorem własnym operatora liniowego $f(\mathcal{A})$, gdzie f jest wielomianem, odpowiadającym wartości własnej $f(\lambda)$.

3.2.4. Wykazać, że jeśli operator liniowy \mathcal{A} jest nieosobliwy, to operator \mathcal{A} i \mathcal{A}^{-1} mają te same wektory własne.

3.2.5. Wykazać, że wszystkie niezerowe wektory przestrzeni są wektorami własnymi operatora \mathcal{A} wtedy i tylko wtedy, gdy \mathcal{A} jest operatorem homotetycznym $x \mapsto \alpha x$, gdzie α jest ustalonym skalarem.

3.2.6. Udowodnić, że jeśli operator liniowy \mathcal{A} w n -wymiarowej przestrzeni ma różne wartości własne, to dla każdego operatora liniowego przemiennego z \mathcal{A} istnieje baza złożona z jego wektorów własnych.

3.2.7. Wykazać, że podprzestrzeń $V_\lambda(\mathcal{A})$, złożona ze wszystkich wektorów własnych operatora \mathcal{A} odpowiadających wartości własnej λ i wektora zerowego, jest niezmiennicza względem dowolnego operatora \mathcal{B} przemiennego z \mathcal{A} .

3.2.8. Wykazać, że dla dowolnego (nawet nieskończonego) zbioru parami przemienne operatorów liniowych w zespolonej, skończonej wymiarowej przestrzeni wektorowej:

- istnieje wspólny wektor własny;
- istnieje baza, w której macierze tych wszystkich operatorów są górnokątnikowe.

3.2.9. Wykazać, że jeśli operator \mathcal{A}^2 ma wartość własną λ^2 , to jeden z elementów λ i $-\lambda$ jest wartością własną operatora \mathcal{A} .

3.2.10. Udowodnić podane stwierdzenia:

- współczynniki c_1, \dots, c_n wielomianu

$$|A - \lambda E| = (-\lambda)^n + c_1(-\lambda)^{n-1} + \dots + c_n$$

są sumami minorów głównych odpowiedniego stopnia macierzy A ;

b) suma i iloczyn wartości własnych macierzy A są równe odpowiednio jej śladowi i wyznacznikowi.

3.2.11. Wykazać, że każdy wielomian stopnia n o najwyższym współczynnikiem $(-1)^n$ jest wielomianem charakterystycznym pewnej macierzy stopnia n .

3.2.12. Wykazać, że jeśli A i B są macierzami kwadratowymi jednakowego stopnia, to macierze AB i BA mają jednakowe wielomiany charakterystyczne.

3.2.13. Wyznaczyć wartości własne macierzy $A^t \cdot A$, gdzie A jest jednowierszową macierzą (a_1, \dots, a_n) .

3.2.14. Wykazać, że wszystkie wartości własne macierzy są różne od zera wtedy i tylko wtedy, gdy macierz jest nieosobliwa.

3.2.15. Wyznaczyć wartości własne i wektory własne operatorów liniowych danych w pewnej bazie przez macierze:

$$\text{a) } \begin{bmatrix} 2 & -1 & 2 \\ 5 & -3 & 3 \\ -1 & 0 & -2 \end{bmatrix}; \quad \text{b) } \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 \\ -4 & 4 & 0 \\ -2 & 1 & 2 \end{bmatrix}; \quad \text{c) } \begin{bmatrix} 4 & -5 & 2 \\ 5 & -7 & 3 \\ 6 & -9 & 4 \end{bmatrix};$$

$$\text{d) } \begin{bmatrix} 7 & -12 & 6 \\ 10 & -19 & 10 \\ 12 & -24 & 13 \end{bmatrix}; \quad \text{e) } \begin{bmatrix} 4 & -5 & 7 \\ 1 & -4 & 9 \\ -4 & 0 & 5 \end{bmatrix}; \quad \text{f) } \begin{bmatrix} 3 & -1 & 0 & 0 \\ 1 & 1 & 0 & 0 \\ 3 & 0 & 5 & -3 \\ 4 & -1 & 3 & -1 \end{bmatrix}.$$

3.2.16. Zbadać, które z podanych macierzy można sprowadzić do postaci diagonalnej przez przejście do innej bazy nad ciałem \mathbf{R} lub nad ciałem \mathbf{C} :